

2017

JAA RVERSLAG

INHOUD

- 3 Onze missie, onze visie en onze waarden
- 4 Boodschap van de Voorzitter en de Afgevaardigd Bestuurder
- 6 De bovenfase van de splijstofcyclus
- 8 De benedenfase van de splijstofcyclus
- 10 Financieel beheer
- 12 Bestuurs- en controleorganen
- 13 Jaarverslag
- 16 Jaarrekening
- 18 Verslag van de commissaris over de jaarrekening
- 20 Balans
- 22 Resultatenrekening
- 24 Toelichting
- 34 Detail van de splijstofcyclus

ONZE MISSIE

Synatom ontwikkelt haar activiteiten langs twee grote krachtlijnen.

De splijstofcyclus

Synatom is verantwoordelijk voor de activiteiten in de bovenfase van de splijstofcyclus tot en met de levering van verrijkt uranium aan de fabrikant van de splijstofelementen.

Daarna beheert de exploitant, ELECTRABEL, de fabricage en het gebruik van de splijstofelementen in de reactoren en hun verblijf in het desactiveringsdok.

Vervolgens verzorgt Synatom de benedenfase van de splijstofcyclus, namelijk het beheer van de bestraalde splijstoffen tot ze aan de NIRAS worden toevertrouwd, op de site van haar filiaal BELGOPROCESS in Dessel. De benedenfase betreft vandaag voornamelijk de tussentijdse opslag op de sites van Doel en Tihange.

De nucleaire voorzieningen

Synatom legt nucleaire voorzieningen aan om op termijn de kosten te dekken van de ontmanteling van de kerncentrales en het beheer van de gebruikte splijstoffen.

Synatom verzorgt ook openbaredienstverplichtingen. Het is immers bevoegd om voor rekening van de Staat de jaarlijkse repartitiebijdrage, de zogenaamde nucleaire belasting, te innen.

ONZE VISIE

Synatom ontwikkelt een visie op lange termijn.

Synatom is ervan overtuigd dat de kernenergie een essentiële pijler van de energiemix blijft.

In België, Europa en de wereld heeft de kernenergie haar plaats in de economische ontwikkelingen van morgen. De ontwikkelingen zullen altijd naar een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen moeten streven.

In deze context stelt Synatom zich tot doel de langetermijnbevoorrading met splijstof te verzekeren tegen de beste economische voorwaarden.

Synatom meent dat men veel kan leren uit de ontmanteling van nucleaire installaties elders in de wereld. Ze maken een nauwkeurige evaluatie mogelijk van de financiële middelen die nodig zijn voor de ontmanteling op termijn van de Belgische kerncentrales.

Synatom verwacht dat het huidige onderzoek naar het beheer van radioactief afval belangrijke technologische evoluties zal opleveren.

ONZE WAARDEN

Synatom ontwikkelt al haar activiteiten in naleving van 4 onlosmakelijk verbonden waarden.

Veeleisendheid : Synatom volgt de strengste normen. Het hanteert de beste praktijken en ontwikkelt doorlopend pragmatische en kosteneffectieve oplossingen.

Engagement : Synatom verbindt zich tot de garantie van een veilige bevoorrading met splijstof en van een aangepast beheer van de gebruikte splijstof. SYNATOM beheert de financiële voorzieningen in volledige transparantie en met de grootste zorgvuldigheid.

Proactiviteit en reactiviteit : Synatom anticipeert op de evoluties en geeft blijk van een oordeelkundige en snelle reactiviteit.

Openheid : Synatom investeert in onderzoek en ontwikkeling. Het ontwikkelt vertrouwensrelaties met haar verschillende partners.

BOODSCHAP VAN DE VOORZITTER EN DE AFGEVAARDIGD BESTUURDER

Robert Leclère,
Afgevaardigd Bestuurder

SYNATOM TEN DIENSTE VAN DE ENERGIETRANSITIE

De meeste landen in de wereld hebben een energietransitie ingezet die een impact zal hebben op de eerste helft van de 21ste eeuw. De klimaatconferentie COP 21 van Parijs in 2015 was een keerpunt. Ze heeft geleid tot een sterkere en snellere bewustwording van het belang van het klimaat en de klimaatbescherming en van de dringende noodzaak om op te treden. Die bewustwording is omgezet in grote wereldwijde doelstellingen die op nationaal niveau ten uitvoer moeten worden gebracht.

Het concrete doel van de energietransitie 2020 - 2050 is het hervormen van ons huidige energiesysteem, zowel op mondiaal als op nationaal vlak, om de effecten ervan op het milieu te verkleinen. Vandaag zijn de drastische vermindering van onze CO₂-uitstoot en de strijd tegen de klimaatopwarming absolute prioriteiten.

Elk land moet daarom de komende decennia zijn energiemix grondig veranderen. Deze radicale ommezwaai zal ook een invloed hebben op de elektriciteitsmix. In België speelt de kernenergie, met een aandeel van 50% in de elektriciteitsproductie van het land, een cruciale rol in het bereiken van onze klimaatdoelstellingen. Ze is op dit ogenblik moeilijk vervangbaar. Synatom moet dan ook inspelen op de toekomstige uitdagingen door te zorgen voor een kwaliteitsvolle bevoorrading van de Belgische kerncentrales en te blijven werken aan een veilig beheer van het kernafval op lange termijn.

De energietransitie van de 21ste eeuw is volop aan de gang

De energiesector wordt vandaag gedwongen om zichzelf ernstig in vraag te stellen. Grote structurele veranderingen in de wijzen waarop energie wordt geproduceerd en verbruikt dringen zich op. De beoogde energietransitie mag niet alleen voortvloeien uit technische ontwikkelingen op het gebied van de productie. Ze moet ook worden versterkt door een aanpassing van de levenswijzen en sociale praktijken die ons energieverbruik bepalen.

Welke politieke beslissingen er ook worden genomen, de energietransitie zal niet plaatsvinden zonder ingrijpende veranderingen in onze gewoonten en gedragingen.

We zijn begonnen aan een buitengewoon lang en complex proces. Het is niet gemakkelijk en zal dat ook niet worden. Voor de elektriciteitsproductie, bijvoorbeeld, is het niet - zoals veel mensen denken - «gewoon» een kwestie van het aandeel van de hernieuwbare energiebronnen te vergroten en dat van de andere energiebronnen (steenkool, olie, aardgas en kernenergie) te verkleinen! Een energietransitie is een globale problematiek, met vele uitdagingen en vertakkingen in alle economische en maatschappelijke sectoren.

Welke energietransitie voor België ?

Om de energietransitie op gang te brengen heeft de Belgische overheid een Federale Energiestrategie voor de periode 2030 - 2050 opgesteld. Dit debat is van essentieel belang, want het is bepalend voor de toekomst van het land in de komende decennia. We moeten ons er goed van bewust zijn dat elk land zijn eigen energietransitie moet realiseren, rekening houdend met al zijn specifieke kenmerken. Er bestaat geen ideale of universele energietransitie. Er is ook geen plaats voor ideologische beslissingen.

Alvorens een definitieve beslissing te nemen, zou het verstandig zijn om de uitvoeringsvoorwaarden opnieuw te bekijken, de precieze omvang te bepalen van de hefboomen die in werking moeten worden gesteld, de noodzakelijke financiële investeringen te becijferen, de risico's te analyseren...

Er zijn heel veel parameters.

De toekomstige elektriciteitsmix

De Belgische energietransitie zal ook gepaard gaan met een evolutie van de elektriciteitsmix. De wet van 31 januari 2003 bepaalt immers dat de kerncentrales gesloten moeten worden vanaf 2025. Hierbij lijken de tijdsbeperkingen volledig te zijn vergeten of genegeerd. Deze beperkingen, met lange tijdconstanten, moeten absoluut worden meegenomen in elke politieke beslissing.

De energiesystemen vertonen een grote inertie. De bouw van nieuwe infrastructuur, zowel voor hernieuwbare energie als voor de transmissie en distributie van elektriciteit, neemt veel tijd in beslag, in de praktijk gemiddeld 7 jaar. Het is niet de bouw zelf die lang duurt, maar de administratieve procedures die eraan voorafgaan.

Dit feit alleen al bewijst dat het fout zou zijn om voortijdig uit de kernenergie te stappen. Maar er zijn nog meer argumenten.

Nu het gebruik van fossiele brandstoffen moet worden verminderd of stopgezet, kunnen we dan nog wel voorstellen om nieuwe gascentrales te bouwen? En wie moet dat doen? De investeringsbehoeften zijn groot en de rentabiliteit is hoogst onzeker omdat er op dit ogenblik in België gewoon geen mechanisme bestaat om productiecapaciteit te vergoeden.

Mogen we afhankelijk worden van massaal ingevoerde elektriciteit die wordt geproduceerd door Franse kerncentrales of Duitse windmolens en kolencentrales? Het zijn vragen waarover op zijn minst moet worden nagedacht. Misschien kunnen we hiervoor inspiratie halen uit de voorbeelden van Zwitserland en Frankrijk. In Zwitserland heeft de bevolking zich in mei 2017 uitgesproken voor een nieuw energiebeleid. Dat beleid houdt in dat er geen nieuwe kerncentrales worden gebouwd, maar dat de oude wel open mogen blijven zolang ze voldoen aan de veiligheidscriteria. In november 2017 heeft Nicolas Hulot, de Franse minister van Ecologische en Solidaire Transitie, de reductie van het nucleaire aandeel van 75 naar 50% voor onbepaalde tijd uitgesteld. Hij deed dit om twee evidente redenen: de timing was onhoudbaar en er werd prioriteit verleend aan het drastisch beperken van het gebruik van fossiele brandstoffen.

Het standpunt van Synatom

Synatom zal rechtstreeks worden getroffen door de beslissingen die worden genomen in het kader van het Interfederaal Energiepact. En zoals het dossier er nu uitziet, vraagt Synatom zich af of het tijdschema niet verkeerd is.

Te snel om alle kerncentrales te sluiten!

De 7 Belgische kernreactoren stilleggen tegen 2025 is niet redelijk. Als ons land een minimum aan energieonafhankelijkheid wil behouden en voorbereid wil zijn op de overgang naar meer elektrisch energiegebruik (bv. elektrische auto's), moet het proactief voldoende alternatieve productiemiddelen installeren. Dat gebeurt vandaag niet. Daarom moeten de kerncentrales hun plaats behouden in de toekomstige energiemix.

Te traag om de keuze voor definitieve opslag van radioactief afval uit te voeren!

Het beheer van de verbruikte splijtstof behoort tot de fundamentele verantwoordelijkheden van Synatom, niet alleen vanuit technisch maar ook vanuit financieel oogpunt. België beschikt over een internationaal erkende knowhow inzake het onderzoek naar definitieve berging in diepe kleilagen. De Nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen (NIRAS) en het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK·CEN) verrichten al bijna 40 jaar gericht onderzoek in het ondergronds laboratorium HADES van Mol. De resultaten zijn overtuigend. Klei kan worden beschouwd als een «gastgesteente» dat geschikt is voor definitieve en veilige opslag. En toch worden er nog altijd geen concrete stappen genomen om een opslaginfrastructuur op te zetten.

Wat erger is: recente beslissingen wekken de vrees dat het nog decennia zal duren voor er een definitieve oplossing wordt gekozen. Is het verantwoord om zolang te wachten? Synatom meent van niet. Kunnen we het voorbeeld van Finland en Frankrijk niet volgen? Finland is zijn opslaginstallaties al aan het bouwen en het eerste afval zal erin worden geborgen vanaf begin jaren 2020. Frankrijk, van zijn kant, heeft het voornemen om in 2022 te beginnen met de bouw van CIGEO, een ondergronds centrum voor de opslag van radioactief afval in diepe kleilagen.

Het is nu aan alle betrokken partijen om het goede tempo te vinden en de juiste paden te bewandelen om de doelstellingen te bereiken die zullen worden vastgelegd.

Didier Engels, Voorzitter

DE BOVENFASE VAN DE SPLIJTSTOF CYCLUS

De bovenfase van de splijtstofcyclus omvat activiteiten als de ontginning van uranium en de verwerking ervan voor gebruik in een kernreactor.

In België is Synatom het bedrijf dat uraniumconcentraten (yellow cake) aankoopt en contracten sluit met bedrijven die gespecialiseerd zijn in de conversie en verrijking van uranium. Na deze drie bewerkingen - concentratie, conversie en verrijking - stelt Synatom de door ENGIE Electrabel vereiste hoeveelheden verrijkt uranium ter beschikking van de fabrikant van de splijtstofelementen.

Een beproefde strategie

De ervaring bevestigt de deugdelijkheid van het bevoorradingsbeleid van Synatom, dat gebaseerd is op drie fundamentele principes:

- Geografische en commerciële diversificatie van de bevoorradingsbronnen voor elke fase van de splijtstofcyclus.
- Contractuele zekerstelling door bevoorradingscontracten op lange termijn te sluiten.
- Beheer van de voorraden.

Deze strategie zal moeten evolueren en is reeds aangepast in 2017 met het oog op de wettelijk bepaalde stillegging van de 7 Belgische kernreactoren. De eerste deadline is de definitieve sluiting van Doel 3 op 1 oktober 2022, gevolgd door de sluiting van Tihange 2 op 1 juni 2023. De 5 overige reactoren moeten worden stilgelegd in de loop van 2025.

Deze termijnen worden globaal gedekt door onze langetermijncontracten. Afhankelijk van de specifieke behoeften van de nucleaire eenheden kunnen er ook nog aankopen op de spotmarkt nodig zijn.

Er weze opgemerkt dat er ongeveer 2 jaar verloopt tussen het aankopen van het uraniumconcentraat en het laden van de splijtstof in de reactorkern.

Terzelfder tijd wordt het beheer van de voorraden natuurlijk en verrijkt uranium heel nauw gevolgd. In het ideale geval zullen de voorraden zo goed als opgebruikt zijn wanneer alle reactoren definitief zijn stilgelegd.

Gedrag van de 7 Belgische kernreactoren

Het gedrag van het Belgische nucleaire park is ook een fundamentele parameter die in aanmerking moet worden genomen. De plannen voor het herladen van de Belgische reactoren met splijtstof zijn opgesteld volgens heel precieze regels, die onder meer rekening houden met de verblijftijd van de splijtstofelementen in de reactorkern en de duur van de geplande stilleggingen voor revisie en herlading.

Naast deze bekende factoren kunnen zich ook onvoorziene gebeurtenissen voordoen waardoor een reactor voor lange of minder lange tijd moet worden stilgelegd.

In 2017 hebben twee gebeurtenissen een effect gehad op de bezettingsgraad van de Belgische kerncentrales.

De eerste gebeurtenis, die gepland was maar langer duurde dan voorzien, was de stillegging voor revisie van Tihange 1. Tijdens deze stilleggingsperiode, van september 2016 tot mei 2017, konden belangrijke werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van de verlenging van de exploitatieduur van Tihange 1 tot 2025.

De tweede gebeurtenis, die niet voorzien was, vond begin oktober 2017 plaats toen de centrale van Doel 3 was stilgelegd voor een geplande revisie. Er bleken belangrijke civieltechnische werken te moeten worden uitgevoerd aan de veiligheidsuitrustingen van de installatie. De reactor was hierdoor verscheidene maanden onbeschikbaar.

Gebeurtenissen van deze aard hebben een rechtstreekse invloed op het beheer van de voorraden van Synatom

Toestand van de markten in 2017

Uraniumconcentraten

Het gewonnen uraniumerts wordt, meestal op de mijnsite zelf, omgezet in een concentraat, « yellow cake » genoemd, dat zo'n 750 kg uraniumoxide per ton bevat.

In 2017 bleef de wereldmarkt stagneren, met historisch lage prijzen op de spotmarkt. Om het hoofd te bieden aan de constant afnemende vraag (sinds Fukushima) en de zeer lage prijzen hebben de belangrijkste producenten ter wereld (Kazachstan, Canada, Niger) ervoor gekozen om aanzienlijk minder uranium te ontginnen teneinde het aanbod drastisch aan te passen aan de vraag.

Synatom vervult een fundamentele rol in de bevoorrading van de Belgische kernreactoren, ook al is de hoeveelheid uraniumconcentraat die het aankoopt (1000 ton op jaarbasis) minder dan 2% van het wereldverbruik (62.000 ton).

De bevoorrading wordt vooral gewaarborgd door langetermijncontracten. Er wordt slechts heel beperkt een beroep gedaan op de spotmarkt voor specifieke bijstellingen.

Conversie

Na raffinage wordt het uranium omgezet in uraniumhexafluoride (UF₆), een fase die noodzakelijk is voor de verrijking.

Deze conversie wordt uitgevoerd door een handvol gespecialiseerde bedrijven over de hele wereld.

De huidige prijzen op de conversiemarkt zijn, zoals op de verrijkingmarkt, extreem laag.

Verrijking

Natuurlijk uranium bestaat bijna uitsluitend uit 2 isotopen: U-238 (99,3%) en U-235 (0,7%). Alleen het isotoop U-235 is splijtbaar. Door verrijking wordt het gehalte van deze isotoop verhoogd tot 3 à 5% om het uranium bruikbaar te maken voor kernreactoren. De verrijking gebeurt momenteel door ultracentrifugering. Er wordt thans een nieuwe verrijkingstechnologie met lasers ontwikkeld. De bouw van een eerste fabriek zou begin jaren 2020 kunnen starten.

De verrijkingmarkt is grotendeels in handen van drie hoofdspelers: Areva of, zoals het sinds begin 2018 heet, Orano Cycle (Frankrijk), het consortium Urenco (gevestigd in Groot-Brittannië, Nederland, Duitsland en de Verenigde Staten) en Tenex (Rusland).

Maatschappelijke bewustwording

In de loop der jaren, en dat geldt zowel voor de bovenfase als de benedenfase van de splijtstofcyclus, blijkt de maatschappelijke bewustwording ook uit de toevoeging van ethische en ecologische clausules in onze contracten. In dat verband hebben internationale instellingen als het Internationaal Atoomenergieagentschap, het Kernenergieagentschap van de OESO en de World Nuclear Association precieze regels uitgevaardigd voor, bijvoorbeeld, de exploitanten van uraniummijnen en externe audits ingesteld.

Synatom hecht veel belang aan deze maatschappelijke clausules wanneer het zijn contracten sluit.

Open mijn van Ranger in Australië in volle exploitatie

Sanering van dezelfde mijnsite

Synatom hecht veel belang aan deze maatschappelijke clausules wanneer het zijn contracten sluit.

DE **BENEDENFASE** VAN DE SPLIJTSTOF CYCLUS

Het FREED-procédé
- een wereldprimeur -
is nu operationeel.

Als eigenaar van de materialen die zich in de splijtstofelementen bevinden, is Synatom verantwoordelijk voor het veilig en verantwoord beheer ervan op lange termijn.

Na verscheidene jaren gebruikt te zijn in de kernreactor wordt het splijtstofelement definitief verwijderd en 3 à 10 jaar ondergedompeld in een koelbekken naast het reactorgebouw. Daarna wordt het overgebracht naar een gecentraliseerde installatie voor tussentijdse opslag.

In Tihange gebeurt deze opslag onder water, in Doel droog in specifieke containers.

Al deze activiteiten worden voor rekening van Synatom uitgevoerd door het gespecialiseerd personeel van de centrales.

Veel activiteit...

2017 werd gekenmerkt door een intense activiteit, zowel wat de verwijdering en opslag van de verbruikte splijtstofelementen op de sites betreft als de voortgang van de dossiers voor de levering van nieuwe containers. Het voorbije jaar was er ook de terugkeer van het laatste opwerkingsafval.

Terugkeer van opwerkingsafval

De contracten voor de opwerking van verbruikte splijtstofelementen die in de jaren 70 werden gesloten met Cogéma (het huidige Orano Cycle) lopen ten einde. Dankzij de opwerking kon bijna 96% herbruikbaar materiaal worden teruggewonnen voor de fabricage van nieuwe splijtstofelementen. De overige 4% was middel- of hoogactief en langlevend afval dat moest worden teruggezonden naar België.

Al het opwerkingsafval is intussen teruggekeerd naar België en opgeslagen in een speciaal gebouw op de site van Belgoprocess in Dessel, behalve een laatste type middelactief en langlevend verglaasd afval dat is ingesloten in roestvrijstalen canisters.

Het eerste transport van deze canisters vond plaats in augustus 2017. Zo'n transport vereist een lange en minutieuze voorbereiding. Eerst worden de canisters ontvangen op de site van La Hague, dan worden ze gecontroleerd aan de hand van acceptatiecriteria door de Nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen (NIRAS) en ten slotte worden ze vervoerd na goedkeuring van het transport door het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC).

Een tweede en laatste transport wordt georganiseerd in de loop van 2018. Daarmee komt een einde aan dit historische opwerkingscontract.

Overbrengingen op de nucleaire sites

In Tihange

De verbruikte splijtstofelementen worden tussen de drie koelbekkens en het gecentraliseerde gebouw voor tussentijdse opslag overgebracht met een «shuttlecontainer». Dit is een speciale container waarmee de splijtstof volledig veilig kan worden vervoerd op de site. In 2017 werden er niet minder dan 21 overbrengingen uitgevoerd door de gespecialiseerde teams van de kerncentrale van Tihange.

Er is een tweede shuttlecontainer besteld bij het Amerikaanse bedrijf HOLTEC. Het veiligheidsdossier van deze speciale container wordt grondig onderzocht door de autoriteiten.

In Doel

Op de site van Doel worden de verbruikte splijtstofelementen droog opgeslagen in containers. Die worden rechtstreeks geladen in de koelbekkens van de centrale. De containers worden vervolgens overgebracht naar de gecentraliseerde installatie voor tussentijdse opslag. Ze kunnen zowel voor transport als voor opslag worden gebruikt.

Nieuwe gebouwen voor tussentijdse opslag

Op termijn moet er opslagcapaciteit bijkomen op de sites van Doel en Tihange. Er wordt thans de laatste hand gelegd aan de ontwerpdocumenten van de nieuwe gebouwen, zodat in de loop van 2018 een vergunningsaanvraag kan worden ingediend. Belangrijk om op te merken is dat er voor elke site is gekozen voor de optie droogopslag in containers.

Containers voor droogopslag

In 2016 heeft Synatom twee belangrijke contracten gesloten voor de levering van tientallen containers gedurende de periode 2020 - 2030, zodat de bevoorrading van containers verzekerd is tot de centrales einde levensduur zijn.

In 2017 hebben de leveranciers de ontwikkeling van hun respectievelijke concept voortgezet. Dat ging gepaard met de opstelling van de veiligheidsdossiers voor transport en tussenopslag. Zodra die goedgekeurd zijn door de veiligheidsautoriteiten kan de eigenlijke fabricage beginnen.

Afhankelijk van het ontwerp zal elke container 21 à 32 verbruikte splijtstofelementen kunnen bevatten.

Wereldprimeur

In de koelbekkens worden ook defecte splijtstofelementen opgeslagen die in hun huidige staat niet kunnen worden geladen in een container. Op verzoek van Synatom heeft Framatome Germany een innovatief procédé - FREED - ontwikkeld dat is erkend door de Belgische veiligheidsautoriteiten. Het werd met succes getest in een koelbekken van Doel en is nu operationeel. De beschadigde staaf wordt uit het splijtstofelement verwijderd en in een speciaal omhulsel geplaatst. Dat wordt vervolgens gedroogd en volledig dichtgelast. Al deze bewerkingen worden onder water en op afstand uitgevoerd. Dit alles gebeurt met het oog op de volledige lediging van de koelbekkens die zal moeten plaatsvinden wanneer de nucleaire eenheden worden ontmanteld.

De FREED-machine in werking in het koelbekken van Doel

FINANCIËEL BEHEER

Het financieel beheer is van cruciaal belang voor Synatom. Het betreft niet alleen de huidige activiteiten maar ook de toekomstige activiteiten in de komende decennia.

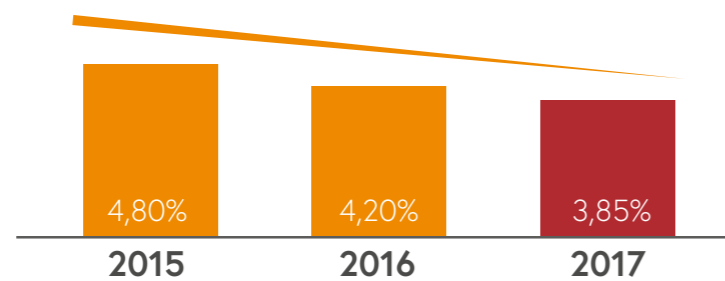
De financiële activiteiten van Synatom dekken alle contracten die zijn gesloten voor de bovenfase en de benedenfase van de splijtstofcyclus. Synatom is bovendien verantwoordelijk voor het beheer van de bedragen voor de nucleaire voorzieningen. Die zijn nodig om, wanneer de tijd gekomen is, de ontmanteling van de kernreactoren van Doel en Tihange en het beheer van de verbruikte splijtstofelementen te financieren. Synatom int ook de repartitiebijdrage voor rekening van de Belgische staat.

Focus op de nucleaire voorzieningen

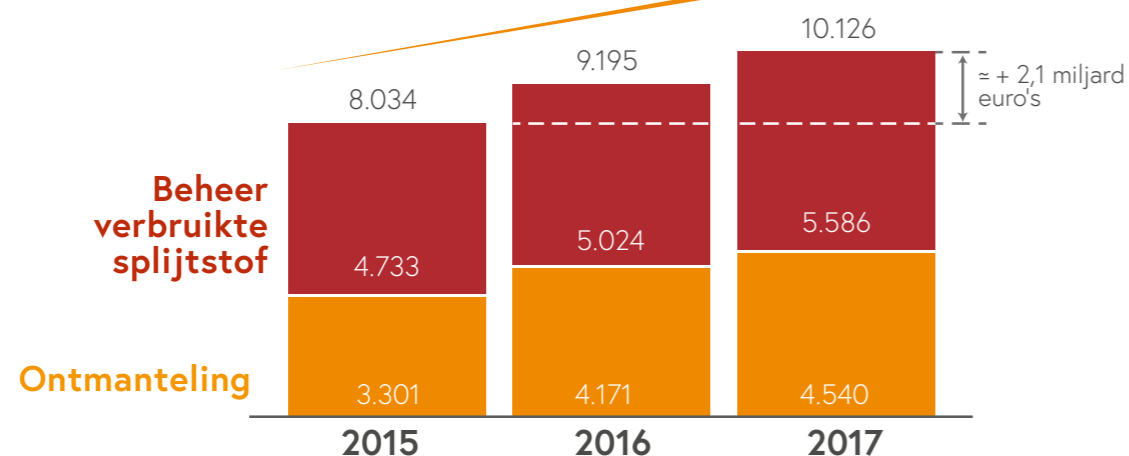
De nucleaire voorzieningen worden berekend op basis van een actualisatievoet die is goedgekeurd door de Commissie voor nucleaire voorzieningen. Als de financiële beleggingen weinig opbrengen, daalt de actualisatievoet. Dat is een tendens die al een paar jaar bezig is en zich dreigt verder te zetten.

In 2016 leidde een herziening van de actualisatievoet ertoe dat de voorzieningen beduidend werden verhoogd over een periode van 3 jaar. In 2017 bedragen de voorzieningen voor de ontmanteling van de kerncentrales en het beheer van de verbruikte splijtstof in totaal 10,1 miljard euro's. Dat is 0,9 miljard euro's meer dan in 2016 en 2,1 miljard euro's meer dan in 2015.

Verlaging van de actualisatievoet

Evolutie van de voorzieningen in miljoenen euro's

Zullen de voorzieningen volstaan?

Voor het antwoord op de vraag of de voorzieningen zullen volstaan, gaat iedereen uit van zijn eigen analyse en van zijn vergelijking met deze van andere landen. Het is niet zo eenvoudig als het lijkt. Ten eerste moet je weten welke waarden in aanmerking worden genomen: zijn het waarden in lopende, constante of geactualiseerde euro? Vervolgens moet je precies bepalen wat de voorzieningen juist dekken en ook daar kunnen de verschillen aanzienlijk zijn. Voor België legt Synatom voorzieningen aan overeenkomstig de voorschriften van de Commissie voor nucleaire voorzieningen, die zich onder andere baseert op de expertise van de Nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen (NIRAS).

In deze gespannen context heeft Synatom in 2017 concrete transacties gedaan om zijn beleggingsstrategie af te stemmen op de realiteit van de markt. Het heeft onder meer van de Commissie voor nucleaire voorzieningen groen licht gekregen om bepaalde bedragen te investeren in aandelen, gezien de uiterst lage rendementen van de obligatiemarkt. Daarvoor heeft Synatom een beroep gedaan op de diensten van een bedrijf dat gespecialiseerd is in dynamisch portefeuillebeheer. Dat bedrijf kan op elk moment acties ondernemen om de marktrisico's af te dekken.

Verder werden de leenovereenkomsten met ENGIE Electrabel herzien, met toevoeging van nieuwe regels.

Nieuwe NIRAS-tarieven voor het beheer van nucleair afval

NIRAS zal in 2018 nieuwe tarieven gaan hanteren voor het beheer van nucleair afval. Synatom zal moeten beoordelen welke gevolgen deze nieuwe tarieven zouden kunnen hebben voor het opwerkingsafval dat nu is opgeslagen bij Belgoprocess, voor de verbruikte splijtstof die is opgeslagen op de sites van Doel en Tihange en voor het afval dat de komende decennia naar NIRAS zal worden overgebracht.

Repartitiebijdrage

De door Synatom geïnde repartitiebijdrage, of nucleaire taks, betreft enkel nog de reactoren van Doel 3, Doel 4, Tihange 2 en Tihange 3 (voor de overige eenheden zijn andere regels vastgesteld die rechtstreeks door ENGIE Electrabel worden toegepast). De wet van einde 2016 bepaalt dat voor de repartitiebijdrage rekening moet worden gehouden met de winst van de centrales en dat deze bijdrage de komende 3 jaar minimum 150 miljoen euro's netto moet bedragen. Gezien de zeer lage elektriciteitsprijzen in 2017 bedraagt de repartitiebijdrage voor 2016 163,8 miljoen euro's, te betalen door de kernexploitanten.

We moeten nu beslissingen nemen om de toekomstige generaties te beschermen zonder de huidige generatie tekort te doen.

BESTUURS- EN CONTROLEORGANEN

RAAD VAN BESTUUR

De heren	Philippe VAN TROEYE (1) Didier ENGELS (2)	Voorzitters
	Robert LECLÈRE	Afgevaardigd bestuurder
	Jan BARTAK Marc BEYENS René DELPORTE Thierry SAEGEMAN Dimitri STROOBANTS	Bestuurders

(1) Tot 21 september 2017
(2) Vanaf 21 september 2017

REGERINGSVERTEGENWOORDIGERS

De heren Yves DE GRAEVE
Martial PARDOEN

COMMISSARIS

DELOITTE Bedrijfsrevisoren, BV o.v.v.e. CVBA, vertegenwoordigd door de heer
Laurent BOXUS

DANKBETUIGING

De Raad van bestuur wil graag de personeelsleden van de vennootschap danken voor de toewijding en het plichtsbefef waarvan zij bij de uitvoering van hun taken blijik hebben gegeven.

JAARVERSLAG

Dames en heren,

In overeenstemming met de wettelijke en statutaire voorschriften hebben wij de eer u het jaarverslag van onze vennootschap over haar achtenveertigste boekjaar te presenteren en u de jaarrekening per 31 december 2017 ter goedkeuring voor te leggen.

Algemeen

Tijdens het verslagjaar bedroeg de productie van elektriciteit uit kernenergie in ons land 40.183 GWh.

In 2017 hebben de Belgische kerncentrales gewerkt met een gemiddelde bezettingsgraad van 80 %, tegenover 83 % in 2016.

Deze productiedaling is toe te schrijven aan de lange stilstand van Tihange 1, van september 2016 tot einde mei 2017, en de geplande stillegging van deze eenheid voor werkzaamheden in het kader van de verlenging van de exploitatie, van midden september tot einde november 2017. Ten slotte dient te worden opgemerkt dat de eenheid Doel 3 eveneens stilligt sinds einde september 2017 wegens belangrijke werken van burgerlijke bouwkunde.

Aandeelhouders, kapitaal en doel van de vennootschap

Het kapitaal van SYNATOM bedraagt 49,6 miljoen euro, waarvan ongeveer 25% volgestort is, en wordt vertegenwoordigd door 2 miljoen aandelen op naam. Alle aandelen zijn in handen van ELECTRABEL, met uitzondering van één specifiek aandeel dat aangehouden wordt door de Belgische Staat en deze een aantal bijzondere rechten in de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van SYNATOM verleent.

Het doel van SYNATOM bestaat hoofdzakelijk in het bevoorraden van de Belgische kerncentrales met verrijkt uranium, het beheren van de benedenfase van de splijtstofcyclus en het beheren van de voorzieningen voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van de in deze centrales bestraalde splijtstoffen.

Technische en commerciële activiteiten

Bevoorrading met splijtstof

Gezien de politieke beslissing om de kerncentrales definitief te sluiten vanaf 2022, heeft SYNATOM zijn bevoorradingsbeleid voor de volgende jaren herzien op basis van de criteria die in het verleden hun waarde bewezen hebben: de diversificatie van de bevoorradingsbronnen en het aanhouden van een strategische voorraad in overeenstemming met de aanbevelingen van het Voorzieningsagentschap van Euratom.

Zeven jaar na de ramp van Fukushima, die plaatsvond op 11 maart 2011, laten de gevolgen zich nog altijd op de markt voelen. De tijdelijke stillegging van het nucleaire productiepark in Japan, ook al zijn er sinds 2015 vijf eenheden heropgestart, de definitieve stillegging van verscheidene centrales in Duitsland en de vertragingen bij nieuwe bouwprojecten hebben ertoe geleid dat er vandaag nog altijd een overaanbod is, zowel aan natuurlijk uranium als op het vlak van de verrijkingdiensten. Deze toestand zal op korte termijn niet veranderen, ondanks het feit dat de twee grootste producenten van natuurlijk uranium beslist hebben om hun productie aanzienlijk terug te schroeven en de enige producent van UF₆ in de Verenigde Staten zijn productie op het einde van het jaar voor onbepaalde tijd heeft opgeschort.

De prijzen van de uraniumconcentraten zijn gedurende heel 2017 blijven zakken, met een lichte heropleving op het einde van het jaar. De prijzen daalden van 24,50 USD/lb einde januari naar 19,95 USD/lb einde mei, schommelden dan 5 maanden lang tussen 20 en 21 USD/lb, en bedroegen op het einde van het jaar 23,75 USD/lb. De langetermijnprijs daalde van 35 USD/lb tot 31 USD/lb.

Zowel de spotprijs als de langetermijnprijs van de verrijkingdiensten heeft de prijsdaling voortgezet die in 2014 begonnen was. De spotprijs van de verrijkingdiensten daalde van 47 USD/ESA in het begin van het jaar naar 38 USD/ESA tegen het jaareinde, terwijl de langetermijnprijs daalde van 53 USD/ESA naar 45 USD/ESA.

Dankzij zijn bevoorradingsportefeuille en zijn strategische voorraad zal SYNATOM in de komende jaren gegarandeerd over voldoende splijtstof voor de exploitatie van de centrales beschikken.

Beheer van de verbruikte splijtstof en het afval

Het veilig en verantwoord beheren van de tussentijdse opslag van verbruikte splijtstofelementen op het terrein van de kerncentrales van Doel en Tihange is een van de hoofdtaken van SYNATOM.

In de loop van 2017 zijn 2 containers voor droogopslag van verbruikte splijtstof geladen en in het gebouw voor tussentijdse opslag in Doel geplaatst, wat het totale aantal op 100 brengt.

Op de site van Tihange hebben er uitzonderlijk 21 overbrengingen van verbruikte splijtstof plaatsgevonden van de koelbekkens van de nucleaire eenheden naar het centrale gebouw voor tussentijdse opslag onder water. In 2018 zullen er 9 overbrengingen plaatsvinden.

De autoriteiten onderzoeken thans het veiligheidsdossier van de nieuwe shuttlecontainer voor het overbrengen van verbruikte splijtstof op de site van Tihange, de HiSTAR 120, die een alternatieve oplossing moet bieden voor de huidige shuttlecontainer TN17T.

Om de tussentijdse opslag van verbruikte splijtstof in zowel Doel als Tihange te kunnen blijven verzekeren, wordt verder gewerkt aan het ontwerp van een nieuw gebouw voor droogopslag op beide sites. Tegelijk is de nieuwe aankoopstrategie van SYNATOM voor opslagcontainers voor deze nieuwe installaties, de zgn. «containers post-2020», in een actieve fase getreden door het opstellen van de veiligheidsdossiers. Deze fase zal worden gevolgd door de goedkeuring door de autoriteiten en de fabricage van deze containers.

Het project voor de inkapseling van lekke gebruikte splijtstofstaven in het koelbekken van de reactoren Doel 1 en 2 heeft in 2017 een belangrijke stap vooruit gezet, met de erkenning van deze «first-of-a-kind» technologie door de Belgische veiligheidsautoriteiten en de start van de reparatie- en inkapselingswerkzaamheden in Doel.

In augustus 2017 vond de eerste terugkeer plaats van middelactief verglaasd afval uit de opwerking van verbruikte splijtstof in La Hague (Frankrijk).

Het tweede en laatste transport vindt plaats in 2018. Hiermee zal een einde komen aan de repatriëring van afval uit de opwerking van splijtstof in La Hague.

Onderzoek en ontwikkeling

De door NIRAS uitgevoerde onderzoeks- en ontwikkelingswerkzaamheden rond geologische berging, gefinancierd door de producenten van radioactief afval, worden voortgezet.

Het Praclay-experiment in Mol, waarbij het gedrag wordt gesimuleerd van warmteafgevend afval in Boomse klei, loopt nu bijna 3 jaar.

Ondertussen bereiden NIRAS en de belangrijkste producenten van radioactief afval zich voor op de inwerkingtreding begin 2019 van het koninklijk besluit van 25 april 2014, dat de financieringswijze voor de overname van het afval door NIRAS wijzigt. Tegelijk herbekijkt NIRAS de kosten voor het beheer van het afval.

Beheer van de nucleaire voorzieningen

Aanleg van de nucleaire voorzieningen

In uitvoering van het advies van de Commissie voor nucleaire voorzieningen (CNV) van 12 december 2016, werd de actualisatievoet van de voorzieningen op 31 december 2017 verlaagd naar 3,85%.

Als gevolg daarvan bedragen de nucleaire voorzieningen in de statutaire jaarrekening van SYNATOM 10,1 miljard euro's per 31 december 2017 (tegenover 9,2 miljard per 31 december 2016). Deze stijging houdt vooral verband met de herziening van de actualisatievoet in een context van dalende rentevoeten.

Ter herinnering: de CNV heeft in 2016 aan SYNATOM gevraagd om zijn actualisatievoet over drie jaar progressief te verlagen (4,2% in 2016, 3,85% in 2017 en 3,5% in 2018). De impact op termijn van deze progressieve verlaging van de actualisatievoet kan worden geraamd op 1,7 miljard euro's, waarvan 1,2 miljard al is opgenomen in de rekeningen voor de boekjaren 2016 en 2017.

Repartitiebijdrage

Sinds 2008 is SYNATOM verantwoordelijk voor het innen van een repartitiebijdrage ten gunste van de Belgische Staat, gewoonlijk de nucleaire taks genoemd.

Het koninklijk besluit van 15 oktober 2017 heeft voor 2017 een bedrag van 163,8 miljoen euro's vastgelegd ten laste van de kernexploitanten.

Afgeleide financiële instrumenten en afdekkingsbeleid

In lijn met het beleid van de Groep ENGIE gebruikt SYNATOM afgeleide financiële instrumenten, voornamelijk voor het afdekken van zijn wisselkoersposities voor aankopen uitgedrukt in Amerikaanse dollar.

In dit kader werden alle bevoorradingscontracten met verbintenissen van meer dan 1 miljoen Amerikaanse dollars afgedekt voor 97,5% van de geraamde prijzen en voor de contractueel verplichte minimumhoeveelheden. Dat komt neer op een dekkingbedrag van 409,7 miljoen Amerikaanse dollars.

Geschillen

Er zijn geen geschillen te melden.

Raad van Bestuur

De bestuursmandaten van de heren Marc Beyens, Robert Leclère en Dimitri Stroobants verstrijken na afloop van de statutaire Algemene Vergadering van 2018. De Algemene Vergadering zal ook haar goedkeuring moeten hechten aan de benoeming van dhr. Didier Engels, voorlopig door de Raad van Bestuur benoemd ter vervanging van dhr. Philippe Van Troeye, die in de loop van het voorbije jaar ontslag uit zijn bestuursmandaat heeft genomen.

Kwijting

Overeenkomstig artikel 554 van het Wetboek van vennootschappen verzoeken wij de Algemene Vergadering om kwijting te verlenen aan de bestuurders en aan de commissaris binnen de grenzen van voornoemde wetsbepalingen.

JAARREKENING

Hierna lichten wij enkele belangrijke posten van de balans en de resultatenrekening van het boekjaar toe.

Balans

Financiële vaste activa - Vorderingen op verbonden ondernemingen

Sinds 1 januari 2017 zijn er 2 leningen over 10 jaar toegekend aan ELECTRABEL, waarvan de ene overeenstemt met de voorzieningen voor het beheer van de bestraalde splijtstoffen en de andere met de voorzieningen voor de ontmanteling. Deze leningen vervangen de handelsvorderingen die waren opgenomen in de rubriek « Vorderingen op meer dan één jaar ».

Vorderingen op meer dan één jaar - Overige vorderingen

Sinds 2005 is een deel van de voorzieningen buiten de kernexploitant belegd, zoals bepaald door de wet van 11 april 2003 betreffende de nucleaire voorzieningen. Wij hebben een lening aan ELIA uitstaan waarvan het saldo 454 miljoen euro's bedraagt, een lening aan SIBELGA voor 17,6 miljoen euro's en door ORES uitgegeven handelspapier ter waarde van 40 miljoen euro's.

Vorderingen op ten hoogste één jaar - Handelsvorderingen

Deze rubriek omvat de kortlopende handelsvorderingen.

Vorderingen op ten hoogste één jaar - Overige vorderingen

Per einde 2017 omvat deze rubriek hoofdzakelijk de repartitiebijdrage voor het jaar 2017, die is doorgerekend aan ELECTRABEL en EDF Luminus, telkens voor hun respectieve aandeel.

Deze rubriek omvat eveneens het deel van de lening aan SIBELGA dat in 2017 vervalt voor een bedrag van 4,3 miljoen euro's.

Geldbeleggingen

Deze rubriek omvat, in uitvoering van de wetgeving betreffende de nucleaire voorzieningen, de bedragen die nodig zijn voor de financiering van de uitgaven verbonden aan de ontmanteling van de kerncentrales en het beheer van de bestraalde splijtstoffen voor de komende drie werkingsjaren, alsook een deel van het bedrag van de voorzieningen dat buiten de kernexploitant moet worden belegd.

Voorzieningen en uitgestelde belastingen

Deze voorzieningen dienen om de kosten te dekken voor het beheer van de bestraalde splijtstoffen en voor de ontmanteling van de kerncentrales, in overeenstemming met de bepalingen van de wet betreffende de nucleaire voorzieningen.

Schulden op ten hoogste één jaar - Overige schulden

Zoals in 2016 omvat deze post hoofdzakelijk een voorschot van ENGIE Treasury Management ter financiering van het bedrag dat in het kader van de repartitiebijdrage voor het jaar 2017 aan de Belgische Staat moet worden gestort.

Resultaten

Omzet

De omzet omvat de vergoedingen voor de terbeschikkingstelling van splijtstoffen voor een bedrag van 315 miljoen euro's.

Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen

Deze post omvat de aankopen van natuurlijk uranium en van conversie- en verrijkingdiensten.

Diensten en diverse goederen

Deze post omvat voornamelijk de kosten die in de loop van het boekjaar zijn gemaakt voor het beheer van de verbruikte splijtstoffen, nl. 58,7 miljoen euro's, en 14,7 miljoen euro's voor het onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma van NIRAS.

Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten en -kosten

De bedragen in deze rubriek zijn het resultaat van de driejaarlijkse herziening van de nucleaire voorzieningen en meer bepaald de verlaging in 2017 van de actualisatievoet van 4,2% naar 3,85%. De niet-recurrente bedrijfskosten weerspiegelen de bijkomende dotaties aan de nucleaire voorzieningen, terwijl de niet-recurrente bedrijfsopbrengsten de bijkomende facturatie van de voorzieningen aan de kernexploitanten voor hetzelfde bedrag weergeven.

Financiële opbrengsten

Deze post omvat de interesten op de leningen en vorderingen op meer dan één jaar en de interesten op de beleggingen in het kader van de wet betreffende de nucleaire voorzieningen.

Deze rubriek omvat tevens een niet-recurrent financieel resultaat van 21 miljoen euro's, voortvloeiend uit een meerwaarde die werd gerealiseerd bij de herschikking van een deel van onze geldbeleggingen.

Winst

De jaarrekening van het boekjaar 2017 sluit af met een winst van 543.125,95 €, tegenover 549.010,41 € in 2016.

Gebeurtenissen na balansdatum en vooruitzichten

De hypothesen voor het aanleggen van de voorzieningen houden rekening met alle bestaande of verwachte verplichtingen die worden opgelegd door de Europese, nationale of gewestelijke regelgeving. Indien in de toekomst een aanvullende wetgeving van kracht wordt, kan dat leiden tot een wijziging van de geraamde kosten die als basis dienen voor de berekeningen.

In dit kader heeft, de Raad van Bestuur van NIRAS, op zijn vergadering van 9 februari 2018, berging in diepe geologische lagen in plaats van langdurige tussentijdse opslag voorgesteld als nationaal beleid voor het beheer van hoogactief en/of langlevend afval.

Een definitieve locatie zal pas worden gekozen na een gefaseerd proces dat over meerdere decennia loopt en verschillende tussenstappen omvat, zoals de keuze van het gastgesteente en het vastleggen van de voorwaarden inzake omkeerbaarheid, terugneembaarheid en monitoring.

Dit voorstel van nationaal beleid moet nog worden goedgekeurd door de Belgische regering.

Aan de Algemene Vergadering van 9 mei 2018, die zich zal uitspreken over de jaarrekening 2017, wordt voorgesteld om een bedrag van 27.156,00 € aan de wettelijke reserve toe te voegen en een dividend van 1,03 € per volledig volgestort aandeel uit te keren, of een totaal bedrag van 516.545,00 €. Het saldo van de winst over het boekjaar, -575,05 €, wordt afgetrokken van de overgedragen winst, die daarmee 10.818,09 € bedraagt.

Behoudens belangrijke onvoorziene gebeurtenissen zal de winst van het lopende boekjaar SYNATOM in staat moeten stellen om in 2019 een dividend van dezelfde grootteorde voor het boekjaar 2018 uit te keren.

Wij voorzien geen andere noemenswaardige omstandigheden die de toekomstige evolutie van de vennootschap wezenlijk zouden kunnen beïnvloeden.

Brussel, 30 maart 2018.

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS OVER DE JAARREKENING

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van Belgische Maatschappij voor Kernbrandstoffen Synatom NV over het boekjaar afgesloten op 31 december 2017

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van Belgische Maatschappij voor Kernbrandstoffen Synatom NV (de "vennootschap"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de controle van de jaarrekening alsook het verslag betreffende de overige door wet-, regelgeving en normen gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 11 mei 2016, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2018. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van Belgische Maatschappij voor Kernbrandstoffen Synatom NV uitgevoerd gedurende 20 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de vennootschap, die de balans op 31 december 2017 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een balanstotaal van 10 406 211 (000) EUR en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 543 (000) EUR.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de vennootschap per 31 december 2017, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's). Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor de jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing ;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap ;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen ;
- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven ;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het bestuursorgaan onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Verslag betreffende de overige door wet-, regelgeving en normen gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, en voor het naleven van de wettelijke en reglementaire voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten van de vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien in 2018) bij de internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag, alsook de naleving van bepaalde verplichtingen uit

het Wetboek van vennootschappen en de statuten na te gaan, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 95 en 96 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden. Wij drukken geen enkele mate van zekerheid uit over het jaarverslag.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 100, § 1, 6°/2 van het Wetboek van vennootschappen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onvereenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.
- De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen.

Zaventem, 25 april 2018

De commissaris
DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door Laurent Boxus

BALANS

Per 31 december (in duizenden EUR)

ACTIVA	2017	2016
Materiële vaste activa	1	1
Meubilair en rollend materieel	1	1
Financiële vaste activa	7.380.000	0
Verbonden ondernemingen		
- Vorderingen	7.380.000	0
Vorderingen op meer dan één jaar	541.202	7.125.542
Handelsvorderingen	0	6.550.000
Overige vorderingen	541.202	575.542
Voorraden en bestellingen in uitvoering	568.184	574.814
Voorraden		
Goederen in bewerking	568.184	574.814
Vorderingen op ten hoogste één jaar	300.857	396.056
Handelsvorderingen	189.350	221.297
Overige vorderingen	111.507	174.759
Geldbeleggingen	1.614.236	1.478.862
Overige beleggingen	1.614.236	1.478.862
Liquide middelen	87	15
Overlopende rekeningen	1.644	1.688
TOTAAL DER ACTIVA	10.406.211	9.576.978

PASSIVA	2017	2016
Kapitaal	12.453	12.453
Geplaatst kapitaal	49.600	49.600
Niet-opgevraagd kapitaal (-)	-37.147	-37.147
Uitgiftepremies	141	141
Reserves	1.738	1.711
Wettelijke reserve	1.687	1.660
Onbeschikbare reserves		
- Andere	14	14
Belastingvrije reserves	37	37
Overgedragen winst	11	11
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	10.125.680	9.194.564
Voorzieningen voor risico's en kosten	10.125.680	9.194.564
Schulden op ten hoogste één jaar	261.237	360.141
Handelsschulden		
- Leveranciers	92.554	77.589
Schulden mbt belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		
- Belastingen	3.970	151.797
- Bezoldigingen en sociale lasten	196	233
Overige schulden	164.517	130.522
Overlopende rekeningen	4.951	7.957
TOTAAL DER PASSIVA	10.406.211	9.576.978

RESULTATENREKENING

(in duizenden EUR)

	2017	2016
Bedrijfsopbrengsten	796.129	966.478
Omzet	316.655	276.172
Voorraad goederen in bewerking, gereed product en bestellingen in uitvoering (toename +; afname -)	-6.630	-9.560
Andere bedrijfsopbrengsten	18	24
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	486.086	699.842
Bedrijfskosten	1.168.328	1.351.490
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	159.065	149.264
Diensten en diverse goederen	76.043	39.388
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	2.103	1.993
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	0	0
Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +; terugnemingen -)	445.029	461.000
Andere bedrijfskosten	2	3
Niet-recurrente bedrijfskosten	486.086	699.842
Bedrijfswinst(verlies)	-372.199	-385.012
Financiële opbrengsten	372.785	385.795
Opbrengsten van financiële vaste activa	225.136	0
Opbrengsten uit vlottende activa	126.250	385.619
Andere financiële opbrengsten	0	176
Niet-recurrente financiële opbrengsten	21.399	0
Financiële kosten	42	234
Andere financiële kosten	42	234
Winst (verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	544	549
Winst (verlies) van het boekjaar voor belastingen	544	549
Belastingen op het resultaat	1	0
Winst (verlies) van het boekjaar	543	549
TE BESTEMMEN WINST VAN HET BOEKJAAR	543	549

RESULTAATVERWERKING	2017	2016
Te bestemmen winst	554	560
Te bestemmen winst van het boekjaar	543	549
Overgedragen winst van het vorige boekjaar	11	11
Toevoeging aan het eigen vermogen	27	27
Aan de wettelijke reserve	27	27
Over te dragen winst (verlies)	11	11
Uit te keren winst	516	522
Vergoeding van het kapitaal	516	522

TOELICHTING

(in duizenden EUR)

Staat van de materiële vaste activa

MEUBILAIR EN ROLLEND MATERIEEL	2017
Aanschaffingswaarde	
Per einde van het vorige boekjaar	3
• Overdrachten en buitengebruikstellingen	0
Per einde van het boekjaar	3
Afschrijvingen en waardeverminderingen	
Per einde van het vorige boekjaar	2
Mutaties van het boekjaar:	
• Geboekt	
• Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	
Per einde van het boekjaar	2
Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	1

Staat van de financiële vaste activa

VERBONDEN ONDERNEMINGEN	2017
Verbonden ondernemingen - Vorderingen	
• Nettoboekwaarde per einde van het vorige boekjaar	0
• Toevoegingen	7.380.000
• Terugbetalingen	0
• Geboekte waardeverminderingen	0
• Teruggenomen waardeverminderingen	0
• Overige	0
Nettoboekwaarde per einde van het boekjaar	7.380.000

Overige geldbeleggingen en overlopende rekeningen (activa)

	2017	2016
Overige geldbeleggingen		
• Aandelen	1.614.221	1.351.158
• Termijnrekeningen bij kredietinstellingen	15	127.704
Met een resterende looptijd of opzegtermijn van hoogstens één maand	15	127.704
Overlopende rekeningen		
• Te ontvangen niet-ervallen interesten	1.644	1.689

Staat van het kapitaal en de aandeelhoudersstructuur

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL	2017
Geplaatst kapitaal	
Per einde van het vorige boekjaar	49.600
• Per einde van het boekjaar	49.600
Samenstelling van het kapitaal	
Soorten aandelen:	
• Nominatieve aandelen : 2.000.000	2.000.000
NIET-GESTORT KAPITAAL	
Aandeelhouders die nog moeten volstorten (niet-opgevraagd kapitaal)	
• Electrabel	37.147
AANDEELHOUDERSSTRUCTUUR	
• Electrabel	1.999.999 aandelen
• Belgische Staat	1 aandeel
	2.000.000 aandelen

Staat van de schulden en overlopende rekeningen (passiva)

SCHULDEN MET BETREKKING TOT BELASTINGEN. BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN	2017
Belastingen	
• Vervallen belastingschulden	-
• Niet-vervallen belastingschulden	3.970
• Geraamde belastingschulden	-
Bezoldigingen en sociale lasten	
• Vervallen schulden ten aanzien van de RSZ	-
• Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	196
OVERLOPENDE REKENINGEN	
• Te regulariseren vergoedingen	3.054
• Overige overlopende rekeningen	1.897
	4.951

Bedrijfsresultaten

	2017	2016
BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
Netto - omzet		
• Vergoedingen voor terbeschikkingstelling splijtstoffen	316.303	275.244
• Overige	352	928
	316.655	276.172
BEDRIJFSKOSTEN		
Werknemers ingeschreven in het personeelsregister		
• Totaal aantal op de afsluitingsdatum	14	16
• Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	13,8	14,4
• Aantal daadwerkelijke gepresteerde uren	21.162	23.000
Personeelskosten		
• Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	1.356	1.453
• Patronale bijdragen voor sociale verzekeringen	388	393
• Patronale premies voor bovenwettelijke verzekeringen	312	89
• Andere personeelskosten	47	58
	2.103	1.993
Voorzieningen voor risico's en kosten		
• Toevoegingen	503.750	486.481
• Bestedingen en terugnemingen	(-)58.721	(-)25.481
	445.029	461.000
Andere bedrijfskosten		
• Belastingen en taksen op de bedrijfsuitoefening	2	3
• Andere	-	-
	2	3
Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen		
• Totaal aantal op de afsluitingsdatum	2	2
• Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten	2,0	2,0
• Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	3.440	3.440
• Kosten voor de onderneming	649	645

Financiële resultaten

	2017	2016
FINANCIËLE RESULTATEN		
Andere financiële kosten		
• Bankkosten en commissies	42	234

Niet-recurrente resultaten

	2017	2016
NIET-RECURRENTE OPBRENGSTEN		
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten		
• Andere niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	486.086	699.842
NIET-RECURRENTE KOSTEN		
Niet-recurrente bedrijfskosten		
• Uitzonderlijke voorzieningen voor risico's en kosten	486.086	699.842

Belastingen en taksen

	2017	2016
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT		
Belangrijkste oorzaken van de verschillen tussen de winst vóór belastingen en de geraamde belastbare winst		
• Verworpen uitgaven	60	60
• Gebruik belaste reserves	(-) 604	(-) 610
BELASTINGEN OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN		
De belasting over de toegevoegde waarde in rekening gebracht		
• Aan de onderneming (aftrekbaar)	4.452	4.713
• Door de onderneming	166.484	205.249
De ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van		
• Bedrijfsvoorheffing	522	551

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Termijnverrichtingen

Gekochte deviezen 346.701

Andere verplichtingen

In de nucleaire sector zijn er contracten voor aankoop en diensten voor de uraniumconcentraten, de conversie en de verrijking enerzijds, en voor het beheer van de benedenfase van de splijtstofcyclus, anderzijds.

Beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen

De personeelsleden genieten van een inkomenswaarborg met betrekking tot het rust- en overlevingspensioen gebaseerd op hun anciënniteit in dienst van de maatschappij en/of in dienst van verbonden ondernemingen en op hun bezoldiging bij het einde van hun loopbaan.

Om de verbintenissen voortvloeiend uit deze waarborgen na te komen, stort de maatschappij bijdragen bij voormelde ondernemingen en bij hun pensioenfondsen en heeft zij een groepsverzekeringscontract afgesloten.

Andere niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Herziening van de nucleaire voorzieningen – 3,5% in 2018 ..... 517.616

Betrekkingen met verbonden ondernemingen en met ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat

VERBONDEN ONDERNEMINGEN	2017	2016
Financiële vaste activa		
• Deelnemingen	-	-
• Andere vorderingen	7.380.000	
	7.380.000	
Vorderingen		
• Op meer dan één jaar		6.550.000
• Op hoogstens één jaar	296.294	285.687
	296.294	6.835.687
Schulden		
• Op hoogstens één jaar	164.040	130.099
	164.040	130.099
Financiële resultaten		
• Opbrengsten uit financiële vaste activa	225.136	
• Opbrengsten uit vlottende activa		342.626

Transacties met verbonden partijen buiten normale marktvoorwaarden

Bij afwezigheid van wettelijke criteria die het mogelijk maken om belangrijke transacties met verbonden partijen buiten normale marktvoorwaarden te inventariseren, werd geen enkele transactie opgenomen in deze bijlage.

Ter informatie en uit oogpunt van transparantie, wordt het geheel van belangrijke transacties met verbonden partijen (andere dan deze met ondernemingen die (quasi) volledig door de groep waartoe wij behoren worden aangehouden) hieronder vermeld.

Ores

Ores is een operator, verantwoordelijk voor het geheel van de beheers- en exploitatietaken voor het distributienetwerk voor elektriciteit en aardgas in naam en voor rekening van sommige Waalse distributienetbeheerders.

SYNATOM heeft voor een bedrag van 80 miljoen EUR ingeschreven op handelspapier uitgegeven door Ores waarvan een schijf van 40 miljoen EUR werd terugbetaald in mei 2017. Het saldo vervalt in 2019.

Sibelga

Sibelga is de enige distributienetbeheerder van elektriciteit en aardgas voor de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In oktober 2012 heeft Electrabel twee schijven van een lening aan de vennootschap Sibelga op SYNATOM overgedragen. Deze lening, met een uitstaand saldo van 22 miljoen EUR, is terugbetaalbaar in jaarlijkse aflossingen tot in december 2026.

Financiële betrekkingen met:

A. Bestuurders en zaakvoerders

Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening, toegekende pensioenen, aan bestuurders en zaakvoerders: 25 (997) EUR.

B. De commissaris(sen) en de personen met wie hij(zij) verbonden is(zijn)

Bezoldiging van de commissaris(sen): 39 (000) EUR.

Andere controleopdrachten: 3 (750) EUR

Waarderingsregels

Oprichtingskosten

De oprichtingskosten worden ten laste genomen in het boekjaar waarin ze worden gemaakt.

Materiële vaste activa

Aanschaffingswaarde

De materiële vaste activa worden tegen hun aanschaffingsprijs, kost- of inbrengprijs aan de actiefzijde van de balans geboekt.

Bijkomende kosten

De bijkomende kosten die met investeringen gepaard gaan, worden opgenomen in de aanschaffingswaarde van de betrokken materiële vaste activa.

Ze worden afgeschreven aan hetzelfde ritme als de installaties waarop ze betrekking hebben.

Afschrijvingen

De materiële vaste activa worden afgeschreven vanaf de datum van inbedrijfstelling. Voor wat betreft het meubilair en rollend materieel stemt deze datum meestal overeen met de aanschaffingsdatum.

De toevoegingen worden berekend op basis van de lineaire methode en volgende afschrijvingspercentages:

- Meubilair : 10%
- Bureaumateriaal : 20%
- Tweedehands materiaal : 33,33%
- Verbouwingen: over de duur van de huurovereenkomst.

Financiële vaste activa

Deelnemingen, aandelen en deelbewijzen

De deelnemingen, aandelen en deelbewijzen van niet-geconsolideerde ondernemingen worden tegen hun aanschaffings- of inbrengwaarde aan de actiefzijde van de balans geboekt, exclusief de bijkomende kosten en na aftrek van de eventueel nog te storten bedragen.

Aan het einde van elk boekjaar wordt elk effect afzonderlijk gewaardeerd in functie van de situatie, de rentabiliteit of de vooruitzichten van de betrokken onderneming. De waarderingsmethode wordt objectief gekozen, waarbij met de aard en de kenmerken van het betrokken effect rekening wordt gehouden. In de meeste gevallen wordt voor de netto-actiefwaarde gekozen, of voor de marktwaarde indien die lager dan de netto-actiefwaarde ligt. Het aangenomen waarderingscriterium voor een effect wordt systematisch gebruikt van het ene op het andere boekjaar, behalve indien de omstandigheden het rechtvaardigen, in welk geval dit speciaal in de toelichting wordt vermeld.

Mocht uit deze waardering een duurzame ontwaarding blijken ten opzichte van de boekwaarde, dan wordt op de effecten een waardevermindering toegepast die gelijk is aan het duurzame gedeelte van de vastgestelde minderwaarde.

Een uitzonderlijke terugneming van waardevermindering kan worden verricht indien er een duurzame meerwaarde wordt vastgesteld op de effecten waarop eerder een waardevermindering werd uitgevoerd. Met uitzondering van dit geval wordt er nooit tot een herwaardering van effecten overgegaan, zelfs indien er bij de waardering van effecten duurzame meerwaarden aan het licht zouden komen.

Bij de financiële vaste activa geboekte vorderingen

De bij de financiële vaste activa geboekte vorderingen worden tegen hun nominale waarde opgenomen. Vastrentende effecten worden tegen hun aanschaffingswaarde geboekt. Indien de volledige of gedeeltelijke terugbetaling van die vorderingen of effecten op hun vervaldag onzeker blijkt of in het gedrang is gekomen, worden ze ten belope van het overeenkomstige bedrag aan een waardevermindering onderworpen.

Vorderingen op meer dan één jaar en op ten hoogste één jaar

Deze vorderingen worden tegen hun nominale waarde geboekt en zijn het voorwerp van waardeverminderingen indien hun volledige of gedeeltelijke terugbetaling op de vervaldag onzeker blijkt of in het gedrang is gekomen.

In het geval van een faillissement of concordaat worden de niet betaalde vorderingen automatisch als dubieus beschouwd en wordt er onmiddellijk een waardevermindering op hun totale nettowaarde (exclusief BTW) toegepast. Ook op andere vorderingen kunnen waardeverminderingen worden toegepast die aan elk afzonderlijk geval zijn aangepast.

Voorraden

Brandstofvoorraden

De brandstoffen en andere grondstoffen worden aan de actiefzijde geboekt tegen hun aanschaffingswaarde die, naast de aankoopprijs, ook bijkomende kosten zoals niet terugvorderbare belastingen en eventuele transportkosten omvat.

De voorraden worden bij het afsluiten van de boekhoudkundige periode gewaardeerd op basis van de gewogen gemiddelde prijs. Er worden waardeverminderingen geboekt indien de marktprijs lager dan de netto-boekwaarde blijkt te zijn.

De beleggingen

Vastrentende effecten

De vastrentende effecten worden gewaardeerd op basis van hun actuaireel rendement berekend op het ogenblik van de aankoop.

Voorzieningen voor risico's en kosten

Bij het afsluiten van elk boekjaar onderzoekt de raad van bestuur van de onderneming, die zich hierover voorzichtig, oprecht en te goeder trouw uitspreekt, welke voorzieningen moeten worden gevormd ter dekking van alle voorziene risico's of eventuele verliezen die tijdens het boekjaar of de voorgaande boekjaren zijn ontstaan.

Voorzieningen voor ontmanteling

Kerncentrales: de dekking van de kosten verbonden met de ontmanteling van de kerncentrales wordt verzekerd door het aanleggen van provisies op het passief van de balans en dit alles onder controle van de Commissie voor nucleaire voorzieningen opgericht door de wet van 11 april 2003. Zij stemmen overeen met de geactualiseerde waarde van de beste raming van de toekomstige kosten van stillegging, ontmanteling en sanering van de kerncentrales.

Voorzieningen voor het beheer van bestraalde splijtstoffen

De dekking van de toekomstige kosten met betrekking tot opslag, opwerking en berging van de bestraalde splijtstoffen in de kerncentrales (benedenfase van de cyclus) wordt verzekerd door het aanleggen van provisies op het passief van de balans en dit alles onder controle van de Commissie voor nucleaire voorzieningen opgericht door de wet van 11 april 2003. Zij worden bepaald op basis van een gemiddelde eenheidsprijs berekend op basis van de geactualiseerde waarde van de beste raming van de kosten die overeenstemmen met het geheel van verbruikte hoeveelheden gedurende de exploitatietijd van de kerncentrales.

Schulden

De schulden worden tegen hun nominale waarde geboekt.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen worden vermeld in de toelichting, naar soort, voor de nominale waarde van de verplichting zoals vermeld in het contract of, bij gebrek daaraan, voor hun geraamde waarde. De rechten en verplichtingen die niet kunnen worden becijferd, worden pro memorie vermeld.

Verrichtingen, tegoeden en verplichtingen in vreemde valuta

De courante verrichtingen in vreemde valuta worden geboekt tegen de geldende wisselkoers op de datum van verrichting. In het geval van termijndekking worden de betrokken posten van de activa of passiva tegen de dekkingskoers gewaardeerd.

De niet-monetaire activa en passiva (deze omvatten hoofdzakelijk de oprichtingskosten, de materiële en immateriële vaste activa, de deelnemingen en de voorraden) worden behouden tegen de historische koersen; die waarde dient als grondslag voor de berekening van de afschrijvingen en de eventuele waardeverminderingen (zie hoger).

De wisselkoersverschillen die bij de realisatie van monetaire activa en passiva (vorderingen, leningen en schulden) worden vastgesteld, worden rechtstreeks in de resultatenrekening opgenomen.

De overgemaakte voorschotten worden, afhankelijk van hun bestemming, als monetaire of niet-monetaire activa beschouwd.

Bij het afsluiten van het boekjaar worden de belangrijkste monetaire posten in vreemde valuta geherwaardeerd op basis van de geldende wisselkoersen op de afsluitingsdatum van de rekeningen, met uitzondering van de posten die het voorwerp van een specifieke dekking uitmaken en waarop de dekkingskoersen van toepassing zijn. De netto omrekeningsverschillen per vreemde munteenheid die naar aanleiding daarvan worden vastgesteld, worden in de overlopende rekeningen geboekt indien het een latente winst betreft of ten laste genomen van de resultatenrekening indien het een latent verlies betreft. De omrekeningsverschillen die op de beschikbare waarden worden vastgesteld, worden in het resultaat opgenomen, ook wanneer het om een winst gaat.

DETAIL VAN DE SPLIJTSTOF CYCLUS

Bovenfase

De extractie : Uraniumafzettingen worden in openlucht- of ondergrondse mijnen ontgonnen volgens de gebruikelijke methodes die toegepast worden in mijnbouwinstallaties.

De concentratie : Het uraniumerts wordt in de buurt van de mijnen omgezet tot yellow cake om een uraniumgehalte van ongeveer 75% te bekomen.

De conversie : het uraniumconcentraat wordt vervolgens geraffineerd en omgezet naar een gasvormige chemische verbinding, uraniumhexafluoride.

De verrijking : om in de Belgische kernreactoren te kunnen worden gebruikt, moet de splijtstof een gehalte uranium-235 bevatten dat hoger is dan het natuurlijke gehalte. Het gehalte aan isotoop 235 wordt door centrifugeren tot meer dan 4% gebracht. Op die manier wordt verrijkt uraniumhexafluoride bekomen.

De fabricage van splijtstofelementen : deze valt onder de bevoegdheid van de exploitant van de centrales die de specificaties ervan bepaalt. Het is de opdracht van Synatom het verrijkte uraniumhexafluoride te laten leveren aan het bedrijf dat instaat voor de fabricage.

Het gebruik in de reactor

Het verrijkte uranium dat in de splijtstofelementen vervat zit, wordt middels een leasingcontract ter beschikking gesteld van de exploitant.

Benedenfase

De deactivering : na een verblijf van 3 tot 4,5 jaar in het reactorvat, wordt het splijtstofelement definitief verwijderd en overgebracht naar een koelbekken om het radioactieve verval ervan te starten en een deel van de restwarmte af te voeren. Deze deactiveringsfase is identiek in Doel en Tihange en wordt door Synatom toevertrouwd aan de exploitant.

De tussentijdse opslag : na enkele jaren in een koelbekken worden de splijtstofelementen overgebracht naar een gecentraliseerde installatie voor tussentijdse opslag. In Doel gebeurt dit door droge opslag in specifieke containers; in Tihange gebeurt dit door opslag in een gecentraliseerd koelbekken. Op termijn zal de opslag zal voor beide sites, na uitbreiding van de huidige opslagcapaciteit, in containers voor droogopslag gebeuren.

De conditionering : de conditionering van de gebruikte splijtstof wordt verzekerd hetzij door de opwerking die erin bestaat om het uranium en het plutonium – die kunnen gerecycleerd worden – te scheiden van het radioactieve afval, hetzij door de conditionering van de gebruikte splijtstofelementen in hun geheel, met het oog op hun uiteindelijke berging.

De definitieve opslag : deze wordt uitgevoerd door NIRAS (Nationale instelling voor radioactief afval en verrijkte splijtstoffen) die verantwoordelijk is voor het definitieve beheer van al het nucleaire afval dat geproduceerd wordt in België. Tot op heden wordt de problematiek met betrekking tot de definitieve opslag van hoog radioactief afval met een lange levensduur nog steeds onderzocht.

In overeenstemming met de Belgische wet publiceert Synatom haar jaarverslag in het Nederlands en in het Frans. Synatom biedt ook een Engelse versie aan. Deze drie versies kunnen rechtstreeks worden geraadpleegd en gedownload op de website www.Synatom.com.

U kan ons ook per mail of telefoon bereiken:

Bernadette De Landtsheer

Bernadette.delandsheer@synatom.com
Tel : +32 2 505 07 20

Colofon :

Redactie

SYNATOM
Pagina's 4 tot 11 : ACTE 4 SPRL – Jean-Jacques Pleyers

Fotos

- Pagina 4 : Didier Engels - Voorzitter : Fotoarchief ENGIE
- Pagina 5 : Robert Leclère - Afgevaardigd bestuurder : David Plas
- Pagina 6 : Met dank aan Energy Resources of Australia Ltd
- Pagina 9 : Fotoarchief FRAMATOME

Verantwoordelijk uitgever

Robert Leclère

SYNATOM NV

Belgische Maatschappij voor Kernbrandstoffen
Simon Bolivarlaan 34
1000 Brussel
België

Tel : +32 2 505 07 11
Fax : +32 2 505 07 90

info@synatom.com
www.synatom.com

Concept

ACTE 4 SPRL - Jean-Jacques Pleyers

Design

Snoeck Medias - Céline Snoeck
www.s-medias.be

Druk

Xerox

Juni 2018

Synatom

SYNATOM NV

Belgische Maatschappij voor Kernbrandstoffen

 Simon Bolivarlaan 34
1000 Brussel
België

 Tel. : +32 2 505 07 11

 Fax : +32 2 505 07 90

 info@synatom.com

 www.synatom.com